

Bilag 6.

København, den 3. Februar 1939.

Til Landstingets Udvalg angaaende Forslag til Lov om Ændringer i og Tilføjelser til Borgerlig Straffelov af 15. April 1930.

Efter det ærede Udvalgs Anmodning i Skrivelse til Justitsministeriet af 27. f. M. tillader jeg mig at fremsætte nedenstaaende Udtalelser angaaende Lovforslaget om Ændringer i Straffeloven.

Ad Dagsbodssystemet.

Som det vil ses af Bemærkningerne til Lovforslaget Side 11 nederst, har jeg i min Afhandling i Nordisk Tidsskrift for Strafferet 1921 S. 71 ff. — senere optaget i min lille Bog „*Betragtninger over Forbrydelser og Straf*“ 1928 S. 36—62 — udtalt mig imod, at Dagsbodssystemet indføres i Dansk Straffelovgivning. Det samme har jeg, mere sammentrængt, begrundet i den af Straffelovskommissionen af 1917 i 1923 afgivne Betænkning, Motiverne Sp. 140—147.

Jeg kan naturligvis ikke her gentage mine udførlige Betragtninger om dette Emne, men maa indskrænke mig til at henvise til mine nævnte Udtalelser og til at fremhæve enkelte Hovedpunkter bl. a. med Henblik paa Bemærkningerne til Lovforslaget S. 11—15, navnlig S. 11 nederst, der kun ufuldkomment gengiver mit Standpunkt.

Min Hovedbetragtning om Udmaaling af Bødestraf — som af al anden Straf — er den, at Straffen bør ansættes saa strengt, at den, der har forset sig, saavel som andre ligesindede, føler og forstaar, at det *ikke kan betale sig* at overtræde Loven. Paa den anden Side bør Straffen heller ikke ansættes strengere, end dette Formaal kræver, og naturligvis heller ikke strengere end foreneligt med Folkets almindelige Retsbevidsthed. Det nævnte Hensyn maa være Straffens Hovedformaal, og den straffende „Lighed“ og „Retfærdighed“ bestaar i, at dette samfundsmæssige Formaal uden Persons Anseelse i alle forekommende Enkelttilfælde søges opnaaet *ligeligt*, det vil sige lige effektivt, lige nyttigt, saa vidt menneskeligt gør ligt. Naturligvis kan der ikke være Tale om nogen eksakt Tilpasning, men kun om et, ofte dog vel funderet, *Skøn*. Straffen er ingen Medicin, der nøjagtigt kan tilmaales efter Patientens Tilstand.

Tilhængerne af Dagsbodssystemet mener nu, at man i hvert Fald vil komme „Retfærdigheden nærmere“ ved at erstatte det skønmæssigt ansatte samlede Bødebeløb med et Produkt af 2 Faktorer, af hvilke den ene Faktor angiver (den omtrentlige) Dagsindtægt, den anden (skønmæssigt) skal angive Forseelsens „Grovhed“. I Stedet for en samlet Bøde paa 100 Kr. sætter man f. Eks. 20 Dagsbøder à 5 Kr.; har en mere velstillet Mand begaaet *samme Forseelse*, ansættes Bøden f. Eks. til 20 Dagsbøder à 15 Kr. Det skulde herved opnaas, at det *samme Antal* Dagsbøder — saa nogenlunde — skulde virke „lige føleligt“ paa 2 Personer med *forskellige* Formuesomstændigheder, der har begaaet „*samme Forseelse*“, hvorved der opnaas større Lighed for Loven. Dette *lyder* ogsaa ganske bestikkende, og det er forstaaeligt, at den folkelige Opfattelse, der ikke er baseret paa noget indgaaende Kendskab til Bødestraffens hele samfundsmæssige Funktion, kan føle sig tiltrukket af denne Betragtning. Men Betragtningen er efter min Mening urigtig, idet den ikke har Øje for det, der som foran fremhævet maa være Straffens Hovedformaal — den lige *Effektivitet* — og idet den *dels* i adskillige Tilfælde vil ansætte Bøden højere end nødvendigt, *dels og navnlig* i alt for mange Tilfælde ikke vil kunne naa op til tilstrækkeligt høje Bøder.

Det er navnlig dette sidste, som efter min Opfattelse er en afgørende Indvending mod Systemet.